

Lublin dn. 09.06.2014

Do:

Sądu Rejonowego Lublin-Wschód
w Lublinie z siedzibą w Świdniku
ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 18
21-040 Świdnik

Wnioskodawca:

Fundacja Wolność od Religii
ul. Chopina 41/2
20-023 Lublin
KRS:0000403073

Sygn. LU.VI NS-REJ. KRS/006638/14/216

Skarga na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 21 maja 2014 r.

Działając w imieniu Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, niniejszym wnosimy skargę na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 21 maja 2014 r. w części dotyczącej oddalenia wniosku w przedmiocie przyznania Fundacji statusu organizacji pożytku publicznego.

Uzasadnienie

Fundacja Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie wniosła o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, w tym m.in. o przyznanie statusu organizacji pożytku publicznego. Postanowieniem z dnia 21 maja 2014 r. referendarz sądowy oddalił wniosek Fundacji w tej części. W ocenie referendarza Fundacja nie wykazała, iż spełnia wszystkie wymagane kumulatywnie przesłanki w art. 20 i nast. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, aby zostać organizacją pożytku publicznego.

Referendarz wskazał, że Fundacja nie spełnia warunku wyrażonego w art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy, w świetle którego organizacją pożytku publicznego może być podmiot, który prowadzi działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa. Zdaniem referendarza, odbiorcą profitów wynikających z działalności Fundacji jest grupa osób, co do której ani analiza wniosku

i załączonych dokumentów, ani zasady doświadczenia życiowego nie pozwalają na przyjęcie wniosku o istnieniu owej szczególnej sytuacji życiowej czy materialnej. Referendarz podkreślił, że grupy wyznaniowe, religijne i środowiska ateistyczne korzystają z takiej samej gwarancji poszanowania właściwych im odrębności, a dzielące ich różnice na gruncie światopoglądu, czy wyznania nie pozwalają na zaszerogowanie jednych, czy drugich do grupy znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, czy materialnej, ponieważ w świetle prawa polskiego, żadna z tych grup nie jest postawiona w pozycji gorszej względem pozostałych.

Z powyższą argumentacją wyrażoną w zaskarżonym postanowieniu nie można się zgodzić. W pierwszej kolejności należy wskazać, że liczba osób niewierzących od lat pozostaje na niskim poziomie. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 osoby podające, że nie należą do żadnego wyznania stanowiły w dniu 31 marca 2011 roku 2,41% ogółu ludności Polski. Zgodnie zaś z wynikami badań „Osoby niewierzące w Polsce – kim są oraz jakie uznają normy i wartości” przeprowadzonymi przez Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS), odsetek osób zaliczających się do niewierzących w latach 1997 – 2013 wynosił od 3% do 7% ankietowanych.

Ponadto wskazać należy, że w Polsce osoby niebędące wyznawcami Kościoła katolickiego, w tym osoby niewierzące, z uwagi na faktycznie niewystępujący rozdział państwa od Kościoła rzymskokatolickiego i dominujące w sferze publicznej wartości tego Kościoła, są nierzadko dyskryminowane. Osoby te znajdują się w gorszej pozycji w stosunku do osób należących do Kościoła katolickiego. Jako przykłady można wskazać m.in: uchwalenie przez Sejm w 2009 r. uchwały w sprawie ochrony wolności wyznania i promocji wartości będących wspólnym dziedzictwem narodów Europy (głosowało 402 posłów, w tym za: 357, przeciw: 40), czy obecność krzyży katolickich w przestrzeni publicznej.

Dodatkowo jednym z wciąż nierozwiązanych problemów w Polsce jest brak leki etyki w szkołach publicznych. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że brak możliwości skorzystania przez uczniów z zajęć z etyki stał się przyczyną wydania w 2010 r. przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) wyroku w sprawie Grzelak przeciwko Polsce (skarga nr 7710/02), w którym stwierdzono naruszenie przez Polskę na tym tle prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz zakazu dyskryminacji (art. 9 i 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności). Do naruszenia wspomnianych praw doszło przez umieszczenie na świadectwie szkolnym Mateusza Grzelaka w rubryce przeznaczonej na ocenę z religii/etyki kreski. Ponadto ETPC zaznaczył, że w sytuacji, gdy w ogromniej większości polskich szkół dostępne są zajęcia z religii brak oceny z religii na świadectwie ujawnia przekonania światopoglądowe ucznia i tym samym narusza prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego. Dodatkowo w skardze do ETPC rodzice chłopca podnosili, że po zrezygnowaniu z uczestniczenia w lekcjach religii ich syn był również dyskryminowany przez innych uczniów, którzy stosowali wobec niego przemoc fizyczną i psychiczną.

Od chwili wydania wyroku przez ETPC w powyższej sprawie sytuacja dostępności nauczania etyki w szkołach nie uległa znaczącej poprawie. Z danych przedstawionych przez

Ministerstwo Edukacji Narodowej w dniu 25 stycznia 2013 r. wynika, że w roku szkolnym 2012/2013 lekcje religii organizowane były w 26 391 szkołach, a etyki w 1 276, natomiast w 1 381 szkołach nie nauczano ani religii ani etyki.¹ Przyczyną niewielkiej dostępności zajęć z etyki jest obecny kształt regulacji prawnej, który zobowiązuje szkoły i przedszkola do organizowania zajęć z etyki wtedy, gdy w danej placówce zbierze się grupa co najmniej 7 uczniów wyrażających wolę uczestnictwa w takich zajęciach. Natomiast w przypadku mniejszej grupy uczniów obowiązek organizacji lekcji etyki spoczywa na organie prowadzącym szkołę (m.in. gminie). Zastrzega się przy tym, że tworzone przez organ prowadzący szkołę grupy międzyszkolne powinny liczyć co najmniej 3 osoby (§ 3 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach z dnia 14 kwietnia 1992 r.).

Biorąc pod uwagę niewielką liczbę osób niewierzących w Polsce niezwykle trudno jest w danej placówce oświatowej zebrać siedmioosobową grupę uczniów wyrażającą wolę uczęszczania na lekcje etyki, przez co zagwarantowana przez prawo możliwość uczestnictwa w tych lekcjach ma charakter pozorny. W praktyce lekcje etyki, pomimo obowiązku ciążącego na organie prowadzącym szkołę, nie są organizowane dla mniejszej grupy niż siedmioro uczniów. Sytuację tę poprawić ma zakładana przez MEN nowelizacja przepisów, która przewiduje obowiązek zapewnienia chociażby jednemu uczniowi możliwości uczęszczania na lekcje etyki. Jednakże nie jest pewne jak w praktyce będzie wyglądała realizacja tej nowelizacji przez szkoły.

Dodatkowo z informacji przekazywanych Fundacji Wolność od Religii przez rodziców wynika, że niemożność uczestnictwa w lekcjach etyki przez ich dzieci wynikać może z niewłaściwej organizacji zajęć przez szkołę. Lekcje etyki niejednokrotnie są organizowane bowiem w godzinach niedostępnych dla rodziców, tj. w późnych godzinach popołudniowych, w dużym odstępnie czasowym od zakończenia lekcji w danym dniu szkolnym.

Z tych przyczyn podstawową ideą przyświecającą Fundacji Wolność od Religii jest podejmowanie działań o charakterze antydyskryminacyjnym, związanych m.in. z upowszechnianiem tolerancji i szacunku wobec wyznawców innych religii i osób niewierzących, czy też udzielanie wsparcia i pomocy osobom i organizacjom dyskryminowanym na tle religijnym. Prawo polskie chroni bowiem prawa i wolności również osób niewierzących. W Preambule Konstytucji RP zawarte zostało w sposób wyraźny odniesienie zarówno do osób wierzących w Boga, "jak i nie podzielających tej wiary". Ponadto na gruncie art. 256 Kodeksu karnego ustawodawca wprowadził zakaz rozpowszechniania uprzedzeń i dyskryminacji ze względu m.in. na bezwyznaniowość. Tak sformułowany zakaz

¹ http://www.samorząd.pap.pl/depesze/polecane_artykuly.nieruchmosci/136180/Lekcje-etyki--Trzeba-je-bedzie-organizowac-nawet-dla-jednego-ucznia-

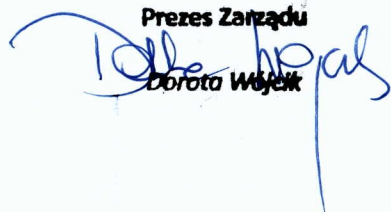
tzw. mowy nienawiści wskazuje, że status osoby bezwyznaniowej został objęty szczególną ochroną w świetle prawa.

W związku z powyższym wymaga podkreślenia, że wiele z kościelnych osób prawnych, które domagały się uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego, taki status otrzymały. Dla przykładu można wskazać: Parafię Świętego Mateusza Apostoła i Ewangelisty w Warszawie, Centrum Jana Pawła II, Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Przemysko-Nowosądeckiej. Ich działalność skierowana jest przede wszystkim do członków Kościołów, które te organizacje reprezentują.

Nadanie zaś Fundacji Wolność od Religii statusu organizacji pożytku publicznego sprawi, że Fundacja będzie mogła wzmocnić swoją działalność bezpośrednio na rzecz osób niebędących wyznawcami Kościoła katolickiego, w tym osób niewierzących, które z powodu dyskryminacji znajdują się w trudnej sytuacji życiowej.

W świetle powyższych okoliczności, mając na uwadze podejmowane przez Fundację Wolność od Religii działania ze sfery zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, Fundacja spełnia wszelkie warunki niezbędne do uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego i taki status powinna otrzymać.

Z tych przyczyn skarga jest zasadna.

Prezes Zarządu

Dorota Wójcik

Załączniki:

- dowód uiszczenia opłaty sądowej w wysokości 100 zł